

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

TORONTO,

1 FEBRUAR 1958

STEVILKA 2 — NUMBER 2

Ideja zmaguje

Poznana nam je zgodba o gorčičnem zrnu. Kristus jo je povedal množici, ki je željno pila njegove besede. Majhno je gorčično zrno. neznatno, a iz njega zraste drevo...

Večkrat smo bili priče kakšnega neznatnega dogodka, ki je imel velike posledice. Vse, kar je danes velikega in pomembnega v svetu, je imelo skromne začetke.

Z idejami je prav tako. Nekaj ljudi se navadno zbere in po temeljitim razmišljanju sprožijo neko zamisel, idejo. Nastajajo dvomi, pomisleki, kritika nastane, debata za in proti. Če je zamisel pravilna, predre. Ne na kratko, ampak korak za korakom vedno globlje in globlje. Slovenci smo imeli velike može, ki so znali ljudem prikazati pravilne ideje. Le počasi so si utirale pot, ki je bila trnjava, a ob času so le obrodile sadove. Za zgled samo veliko zamisel Mohorjeve družbe, katero je sprožil svetniški škof Slomšek. Trdo je slo prva leta, pozneje je imela Mohorjeva naravnost neverjetni zmaha in je njeno delo rodilo bogate sadove med Slovenci doma in v tujini.

S slovensko državno idejo je prav tako. V času, ko je slovenski narod doživljal pod "bratskim varuštvo" ponižanje za ponižanje, ko nismo smeli zobešati slovenskih zastav, ko je bilo prepovedano pisati o slovenskem narodu, je vzniknila slovenska državna ideja. Ni smela javno na dan, Beograd bi jo zadržal za žandarskimi kopiti in ujojenci. V ozkih privatnih krogih, predvsem med dijaško in univerzitetno mladino, se je o tem govorilo. Vojno trpljenje pod tremi okupatorji in komunistično tiranijo je to idejo še bolj izkristaliziralo. Vsakemu treznemu Slovencu, ki se ni slepo vdinjal nekemu "vodstvu", ki ga v resnici ni bilo ne v tujini, še manj pa v domovini, je postalo jasno, da nas je Beograd izdal, da Beograd sploh resno ne misli o Slovencih in da se politiki v zamejstvu vrtijo vedno v istem začaranem krogu: "Jugoslavija za vsako ceno, nazaj v predvojne prilike, nazaj v stare kolo voze — Beograd glava možgani in želodec. Ljubljana in Zagreb pa naj bosta le molzni kravi..."; takrat je slovenska državna ideja pričela dobivati koenine, ki so se vraščale v srca zavednih Slovencev.

Ni bilo ravno mnogo zagovornikov slovenske državne ideje. V domovini, ki je padla v novo, še hujše — komunistično suženjstvo, sploh ni prišla do izraza. Komunisti so sicer priznali slovensko narodno republiko s pravico do — odcepitve, toda ni bilo resno mišljeno. Le v inozemstvu je bilo možno dati tej ideji večji povdarek. Nekaj časa le bolj osebno, brez kakšne organizacijske oblike in možnosti. Nasprotniki slovenske državnosti ideje so mislili, da jo bodo ubili v kali že s tem, da ji vtisnejo pečat "stražarstva". Pa so se zmotili.

Ideja, če je pravilna ima veliko prodorno silo. Prepričevalno gre svojo pot, si utira pot skozi puščavo in prepade, skozi gozdove in zaseke, premosti reke in oceane. Ko je prišel leta 1950 izhajati mesečnik "Slovenska Država" in ko je sledila kmalu nato še "Slovenska Izjava", je ideja planila v širni svet. Do takrat ji je manjkalo glasila. Z glasilom pa je ideja dobila dragoceno pomoč. Misel o suvereni slovenski državi je odjeknila ne le v Ameriki, ampak je našla pripadnikov v Argentini, Avstraliji, Braziliji, v vseh deželah Evrope izven železne zavese. Povsod, kjer je danes razpršena slovenska kri.

O, bil je vihar, ki je bičal to idejo kot "izdajalsko, škodljivo, smešno, otročjo..." Pa je ideja pognala še bolj globoko korenine. Slovenci danes znajo misliti že za la-

PETDESETLETNICA LISTA AVE MARIA

Mesečnik Ave Maria, ki ga izdajajo oo. frančiškani v Lemontu pri Chicagu, je stopil v jubilejno leto s prvo junuarsko številko. Vsa prva številka je posvečena petdesetletnici lista. Kdor si bo vzel malo časa in bo prelistal to številko, se mu bo takoj prikupila. Na skoraj 100 straneh je strojna zgodovina lista, istočasno pa se nam odkrivajo dogodki iz življenja ameriških Slovencev iz zadnjih pedesetih let.

Ker je zgodovina ameriških Slovencev tako ozko povezana z vsem delovanjem p. Kazimirja Zakrajškega, nas niti malo ne preseneti skupno praznovanje petdesetletnice lista Ave Maria in osemdesetletnice rojstva njenega ustanovitelja. Tako sta obe obletnici združeni v jubilejni junarski številki.

Leta 1906 je prišel mladi frančiškanski pater Kazimir v Ameriko, da bi skrbel za duše slovenskih izseljencev, ki so se tista leta v velikem številu naseljevali v novi domovini. Že takoj prva leta svojega bivanja v Ameriki pa je p. Zakrajšek spoznal silno versko odpujanje in celo odpad od vere, ki se je širil med Slovenci. Cerkvi sovražen liberalizem in socializem sta opravljala svojo strupeno propagando proti veri. "Protifarška" gonja Slovencega naroda v Sloveniji se ne da niti primerjati s farnatično zagrinjenimi članki proti Mariji in papežu v Glasu svobode. Liberani Glas Naroda je s svojim članki uspal vse one, ki so se ohranili vero svojih očetov, niso se je pa upali javno braniti. Kaj storiti? Edino sredstvo, da se zajezi ta veri sovražna propaganda, je p. Kazimir videl v protinapadu. Treba je ustanoviti verski list, ki bo branil vero in vzpodbujal malodušne. Večina duhovnikov in drugih laikov mu je to odsvetovala. Protivnerski časopisi bodo še hujše napadali vero. List bo moral prenehati, saj se ga ljudje ne bodo upali širiti in naročati. Le prav redki so bili oni, ki so ga vzpodbujali, naj začne z izdajanjem. Kljub vsem pomislekom se je pater Zakrajšek odločil in izdal prvo številko Ave Marije 4. marca 1909.

Začetek in vse nadaljnje delo lista in vse borbe z nasprotniki so lepo opisane v jubilejni številki. Težave so bile tako velike, podpor-

nikov tako malo, da p. Kazimir sam priznava, da si ni mislil, da bo list vzdržal. Danes je jasno, da se je list ohranil poleg neizmerne delavnosti in požrtvovalnosti njegovega ustanovitelja samo s pomočjo nebeške Matere, katere ime je branil in katere ime je nosil na naslovni strani. Njena roka ga je varovala skozi vse viharje.

Prikazati vse probleme, skozi katere je moral list v svojih petdesetih letih, ni bilo lahko. Sedanjemu uredniku p. Fortunatu Zornanu gre zato vsa pohvala. Spretno je zbral odlomke iz starih letnikov, ki prikazujejo borbo lista za vero in njegov doprinos k ohranitvi slovenske katoliške skupnosti v Ameriki. Pohvala pa gre tudi sedanjemu predstojniku slovenskih frančiškanov v Ameriki, provincijalnemu delegatu, p. Benediktu Hogeju, pod čigar pokroviteljstvom se ti dve pomenljivi obletnici obhajati.

Za petdesetletnico Ave Marije in osemdesetletnico njenega ustanovitelja, ki jo bo obhajal 5. maja tega leta, je poslal sv. Oče svoj blagoslov. papežev delegat nadškof Cioognani iz Washingtona pa sledečo pismo: "V veliko veselje mi je, da Vas ob radostni priložnosti zlatega jubileja lista "Ave Maria" in ob 80 letnici rojstva njenega ustanovitelja p. Kazimirja Zakrajškega lahko obvestim, da sv. Oče Pij XII. blagovoljno naklanja svoj apostolski blagoslov, želja Njegove Svetosti je, da so tega blagoslova deležni tudi sodelavci, čitatelji in vsi, ki se pridružujejo slavnosti. Sprejmite moje osebne čestitke in najboljše želje!"

Prav posebno pa je zanimivo pismo Njegove Eminence kardinala Stritche, ki se glasi: "Zlati jubilej Vašega slovenskega lista Ave Maria" glasno govori, kaj so Vaši patri in posebno Vaš p. Kazimir Zakrajšek — ustanovnik Vašega lista "Ave Maria" — naredili in še delajo za naše katoličane slovenskega pokolenja, Katoličan iz Slovenije so prišli k nam bogato pripravljani, da doprinesejo svoj velik delež Cerkvi v naši deželi. V njihovi preteklosti je bila tisoletna doba katoliškega življenja, velikih mučenecv in spomina vredne veličine vere in ljubezni. V novih in tujih okoliščinah, ki jih najdejo

ni voditelji". Narod se tem vestem smeje, smatra jih kot fantazijo, s katero se tolažijo osamljeni politiki v emigraciji. Narodu ki je šel skozi komunistično trpljenje in tiranijo, skozi izmuzgavanje vsa leta komunistične vladavine, je ohranjen sentimentalizma o "bratstvu", ki bi imelo svoj sedež zopet tam, kjer je bil vsa leta od 1918 dalje.

Mi v emigraciji, ki izpovedujemo slovensko državno idejo, smo veseli in ponosni, da je ideja prodrla in tolče še zadnje pomisleke. Če bo kdaj prišlo do zloma v Titovini, bomo mi iz emigracije le nemi opazovalci od daleč. Narod sam pa bo doma po svojih ljudeh, ki so se iz šolali v trpljenju, prevarah in lažeh komunizma in jugoslovanstva, izpregovoril zadnje odločilno besedo — odcepitev od Jugoslavije in razglasil lastno svobodno slovensko državo.

V letu 1958 delajmo predvsem na tem, da uveljavimo slovensko ime in težnje v svobodnem svetu. Skušajmo na prepričljiv način seznaniti vlade svobodnih držav, da je v osrčju Evrope polnoleten slovenski narod, ki želi lastno suvereno državo!

Mirko Geratič.

tu, potrebujejo vodstva, ki jim bo pomagalo graditi most, preko katerega bodo sposobni prenesti svojo katoliško dediščino in z njo obogatiti Cerkve v naši deželi. Vaš list "Ave Maria" jim je v veliki meri nudil to vodstvo.

Čestitam Vam k zlatemu jubileju Vaše Ave Marije" in ponižno prosim Boga, naj blagoslovlja in naklanja uspeh temu svetemu delu. Iskreno Vaš v Kristusu. Samuel Kardinal Strich, nadškof čikaški".

Lepšega spričevala pač nihče ni mogel napisati za ta zlati jubilej, kot ga je napisal kardinal Strich. Je to veliko priznanje za neizmerne žrtve ustanovitelja lista — 80 letnega jubilanta — p. Kazimirja Zakrajškega, prav tako pa tudi vsem, ki so pri listu in za list delali in še delajo. Lepo priznanje pa je tudi Slovencev, ki so prišli v Ameriko in so, kakor naglašal kardinal, doprinesli svoj velik delež Cerkvi v tej deželi. Ljubljanski škof Rožman je napisal za to pomembni jubilej lep članek in tako sta zvezana z zgodovino lista dva velika škofa. Zanimivo je, da je škof Jeglič poslal pozdrave listu, ko se je ta ustanovil in prav to njegovo pismo je povzročilo toliko strupenih napadov na list in njegovo osebo, saj so liberalni in socialistični listi trčili, da stoji za vsem škof Jeglič, ki hoče prenesti "kulturni" boj iz Slovenije tudi v Ameriko.

Malokateri list je tako srečen, da bi mogel urednik za petdesetletnico naprositi ustanovitelja za dopis. P. Fortunat je imel ob svoji strani p. Kazimirja, ki je opisal boje, ki jih je moral izvojevati, ko je začel z listom. Spomnil se je pa tudi vseh onih živih in mrtvih sodelavcev in pomočnikov, ki so stali ob strani ter širili list. Le izkušeno pero ustanovitelja lista in borca za slovenski prerod v Ameriki lahko oriše vse dogodke v pravi luči. Urednik p. Fortunat pa je pritegnil tudi druge sposobne kulturne delavce, ki so prispevali k jubilejni številki. Znani zgodovinar slovenskih božjih poti in priznan pridigar p. Odilo Hajšek je napisal v strnjeni obliki zgodovino Ave Marije od 1926 leta dalje. Prav po ameriškansko je prikazal, da je 49 letnikov Ave Marije meter in pol debela knjiga z 18 tisoč stranmi. V tej "knjigi" je 80 do 100 povesti, okoli 8 tisoč člankov in 3 tisoč pesmi. Slike prvih sodelavcev so tudi lep zgodovinski doprinos. Vsakogar bodo zanimali elegorične slike naslovnih strani raznih letnikov. Simbolični pomen slik je razložil p. Valerijan Jenko. Že slike same lepo označijo problem slovenskih emigrantov in borbo za njihove duše. Bodo ostali zvesti veri in domovini ali pa se bodo odtujili? Paralelo med duhovnim prerodom v domovini in prerodom med največjo slovensko iseljenško skupino v Ameriki je lepo orisal dr. Franc Jaklič v svojem članku. Pater Kalist Langérholc je opisal delo p. Zakrajškega za ohranitev slovenskega jezika med slovensko mladino, ki se je rodila v Ameriki. V toplih besedah je prikazal pomen mladinskega dela "Naš Striček" v Ave Mariji in izdajanje Male Ave Marije za mladino.

Zanimivi so pozdravi starih sodelavcev in naročnikov, posebno pa pozdrav dolgoletnega "propagandista" Ave Marije Leona Mladiča. Prav gotovo bi napisal za to številko poseben članek tudi dol-

Žetale prosijo za pomoč!

Preč. g. Ignacij Klasinc, župnik v Žetalah, prosi preko g. Matije Valanta iz Port Arthurja v svojem imenu in v imenu svojih faranov za denarno pomoč za njuna popravila na župni cerkvi v Žetalah.

Denar pošljite v čeku na naslov: Ignacij Klasinc, župnik, Žetale 3. Slovenija—Jugoslavija.

Nobelov nagrajenec - novi vodja liberalne stranke v Kanadi

Na liberalni konvenciji v Ottawi sredi januarja 1958 so izvolili na mesto bivšega ministrskega predsednika Louisa St. Laurenta, ki je odstopil kot vodja liberalne stranke, bivšega zunanjega ministra Lesterja B. Pearsona. Zmagal je z dvetretjinsko večino že pri prvem glasovanju. S tem je postal vodja opozicije v parlamentu.

Konvencije se je udeležil tudi g. Antolin iz Toronta.

Francozi so zaplenili "Slovenijo"

Francoske oblasti so prisilile jugoslovansko tovorno ladjo "Slovenijo", ki je vozila orožje in municijo, naslovljeno na nekega trgovca v Casablanci, da je pristala v ORANU. Francozi trde, da je bilo orožje namesnjeno nacionalistom v Alžiru. Orožje je bilo baje kupljeno na Češko-Slovaškem in nato poravnano na Reki. Vrednost cenijo na 2.000.000.— \$.

Jugoslovanska oblasti so vložile protest in trde, da je bila Slovenija na globodnem morju, dočim trdijo Francozi, da je plula v francoski teritorialni vidi.

Ljudska fronta ne vleče več

Socialisti osmih evropskih držav so soklasno odklonili sovjetsko ponudbo, da bi sestavili socialisti in komunisti ljudsko fronto in tako zmagali pri volitvah. Socialisti so videli že dovolj primerov, kako go se take ljudske fronte končale — z likvidacijo socialistov in prevzemom vse oblasti po komunistih.

Socialisti so izjavili, da se bodo borili proti komunizmu.

Slovenci v torontskem "Telegramu"

24. decembra je objavil Telegram razgovore časnikarja Leona Kossarja z zastopniki raznih narodnostnih skupin v Torontu. G. Ivan Cerar mu je opisal slovenski običaj obiska polnočnice z baklami.

31. decembra je vključil Telegram med voščili v raznih jezikih tudi slovensko voščilo "Veselo Novo leto!"

Jugoslavija preganja zveze s tujino

Po poročilih iz Beograda je policija zaprla več znanih osebnosti, o katerih sumi, da imajo zveze s političnimi skupinami izven Jugoslavije. Na piko so vzele zlasti članke bivše socialistične stranke.

goletni sborec za ameriški prepad in sorojak p. Zakrajška g. Anton Grdina starejši, pa mu je smrt iztrgala pero iz delavne roke. Tako pa je v jubilejni številki članek v njegov spomin.

Za zaključek ne smemo prezreti onih ki so pripravili načrt za jubilejno številko. Slovenski umetniki France Gorše, Dušan Svetlič in Vilko Čekuta so zamislili okusno obliko, v kateri je številka izšla, družina Fishingar pa je pomagala pri izdelovanju ribz.

Prav vsem toplo priporočamo, da si to zgodovinsko številko naroče, "Ave Marijo" in njenemu ustanovitelju pa kličemo še na mnoga leta!

Prijatelji

This is Slovenia

The valley of Soca has a peculiar charm of its own. The Soca river springs from a rocky wall in Trenta forcing its way over ledges and through narrow gorges agitated by innumerable whirlpools. The colour of the river is emerald-green and pure. Excellent trout fishing..... From: Slovenija-Jugoslavija, prof. F. Planina—page 4.

Samo propaganda

Komunisti po celim svetu kričijo, naj se prepove raba atomskega orožja. Ko pa je upokojeni politični vodja Indijcev Chakravarti Rajagopalachariya predlagal Sov-

Kanada ima v načrtu

ledolomilec na atomski pogon

velesilam, ki porabljajo atomsko energijo za pogon ladij. ZDA se je osredotočila na podmornice, Kanada pa bo sledila sovjetskemu zgledu in gradila ledolomilec, ki ga bo gnala atomska energija.

IRENÆUS FREDERIC BARAGA

"Narrator:

He was named the Bishop of the Indian tribes Ottawa and Chippawa, he was first to write down their tongue like our Cyrillic, he printed their first books: prayer and grammars; he taught them how to live in houses and villages as a society; he showed them the way of salvation. He became their Father, the chieftain of the Indian tribes... and deserved their praise.

"Chorus of Indians:

Father of the Indian tribes Ottawa and Chippawa,
Of the peoples of the Great Lakes and wild rivers
Praise to thee for the books in a tongue which is dy'ng with us,
Praise to thee for having cleansed our souls, stained with idolatry;
Praise to thee for having loved our red complexion!
May the most beautiful panache adorn your head,
Our chieftain — forever and ever
For ever and ever!
Father of the Indian tribes Chippawa and Ottawa,
Our Master, our Chieftain, our High Priest! Praise to thee!"

From the Oratorio Irenæus Frederic Baraga, Music Alojzij Geržinič, Text Tine Debeljak, Translation P. M. H. Morgan, Buenos Aires 1957.

Napredek kreditnih zvez

V letu 1957 so ustanovili na Zapadni polobli 1555 novih kreditnih zvez. Koncem leta 1957 je delovalo na Zapadni polobli 23.876 kreditnih zvez, od tega v ZDA 18.764, v Kanadi 4.219, in Južni in Srednji Ameriki ter Zapadni Indiji 893. 40 novih kreditnih zvez je začelo delovati na Vzhodni polobli.

Osnovna organizacija CUNA, podpira prizadevanja, da se razširi ideja in delovanje kreditnih zvez zlasti v gospodarsko zaostalih predelih sveta, kjer so najbolj potrebne. Pri tem se opira zlasti na pomoč treh katoliških duhovnikov, ki so pravi pionirji zadružne misli.

IZ SLOVENSKEGA TISKA

Pogled na sodobno slovensko problematiko

Ideologija in problematika

„Na dnu vsake problematike leži ideologija. Važno je, kakšna je ta: demokratična ali totalitarna. Totalitarna ne priznava pravice do razpravljanja o narodnih problemih vsakomur, ampak samo majhnemu krogu vodstva in morda nekoliko še zaupnikom tega vodstva. Vsako neodvisno razpravljanje smatra kot škodljivo uklede te vodilne elite. Ker v tej vodilni eliti ne vidi zastopstva ljudstva in izvrševalca ljudske volje, ampak voditelje, gospodaje in pastirje manjvredne črede, ki lahko storijo le toliko „dobrega“, v kolikor jim masa slepo sledi, je treba vodstvu pripisovati nadčloveške zmogljivosti in kreposti, kot vsevednost, nezmotljivost in vseobsegajočo skrb, ki ničesar ne more prezreti.“

„Vsaka iniciativa odobrena izven tega kroga, ali vsak javen nasvet istemu, se zdi že žaljiv in škodljiv ugledu vodstva. Vzoredna potreba totalitarne ideologije je, da skuša vsakomur izven uradnega vodstva ali njegovega zaupništva zamašiti usta (posebno še z ozirom na dejanski ustroj in naloge lastne družbe) če pa to ni mogoče, ga pa vsaj osvojit ali osmešiti. Tako je akademiku izkušeni politični delavec, ki so se mu zagnusile podobne metode: „Bojijo se, da ne bi Vi kaj pridobili. Zato bodo uporabili vse svoje maskirane propagandiste in zapeljance, da bi Vaše delo zavrl, Vas samega z dolgo vrsto laži osvojit, potem pa Vaše uporabne zadeve neopazno speljali na svoj monopolistični mlin.“ — Vse to gotovo čaka vsakogar, ki bi se posvetil kateri koli narodni akciji, ki je ne odobrava vodstvo. Odobrava pa le liste akcij, ki so varno v njegovih rokah, ali vsaj v rokah zanesljivih ljudi, ki ne bodo mislili nikdar v preveliki neskladnosti z uradno linijo.“

„Vsa ostala strategija čisto logično sledi iz totalitarne miselnosti. Če naj ohranimo voditeljski princip, je treba določeno vodstvo in njega zaupništvo predstaviti kot edino zmožno misli, pisanja, dela in reševanja problemov in seveda kot edino vredno zaupanja. Da se ta učinek doseže, je treba popolnoma, ali vsaj tam, kjer je trenutno najbolj važno ali kjer bi res zagrabilo, vsem drugim zamašiti usta ali pa jih vsaj osvojit ali osmešiti, četudi se to doseže z brezvestnimi lažmi, podkankami, javnimi sramotjenji, preprečevanjem zagovorov, itd. s tem so razoroženi ali uničeni vsi nesomišljeniki.“

„S tem pa je tudi ves narod poniznan na stopno črte. Nezmotno mnenj sploh ne sliši, ali jih sliši le v toliko, v kolikor dovolijo uradni cenzorji, da tako nepoučene ljudi prepričajo o svoji „demokratičnosti“. Ljudstvo, ki ni vestrano počučeno, ne more več jasno soditi, se demokratično organizirati in soočati. Nepoučenosti pa se pridruži še strah. Če se vodilnim politikom zameri, postaneš takoj najslabši človek na svetu: zavistnež, prepričljiv, obrekovalce, sebičnež, domisljavec, vse, s čemer mislijo, da te bodo najbolj osvojit. Najhujše pri vsem tem je, da se bodo posluževali dobrih, a lahkovernih zapeljancev in nahujskancev. Nihče se ne boji stvarne presoje, saj tam

Odgovornost za vsebino dopisov v tej rubriki nosijo pisci sami. Objavljeni dopisi ne predstavljajo mnenja uredništva. Prizadeati morejo odgovoriti v eni prihodnjih števil. Prispevke za objavo v prihodnji številki mora uredništvo prejeti do 12. v mesecu. Uredništvo.

V prilogi Ameriške Domovine „Slovenija“ ki se šteje kot glasilo Slovenske Krščanske Demokracije je izšel 30. dec. članek pod naslovom „Mirko Geratič — vse zbov“! Ze naslov je nekam bolj čuden, če

JAVNA TRIBUNA

bolj pa pisanje samo.

Kar je Mirko Geratič pisal, je prav za prav povzeto po Klieu Triglavu, ki pa je povzel, kot članek sam piše, po Srbskem Radiokalu. Zato se človek čudi, kako da prvo napadejo g. Geratiča, ki je navedel tudi vir tega članka. Človek dobi vtis, da se zdi gospodom okrog Slovenije Geratič najbolj nevarna oseba, kar se da sklepati po številnih napadih zadnja leta. Napadi ki so šli tudi preko dostojne kritike. Njegova prava kriyda pa bo menda v tem, da že vsa leta neustrašeno širi slov. državno idejo, proti kateri so ravno ti gospodje okrog Slovenije pred leti zelo ostro nastopili, da je pogubna za slovenski narod, pa so jo pozneje v neki megleni obliki vse eno vzeli v svoj program. Seveda je nastala težava v tem, da niso bili oni prvi v emigraciji ki so začeli širiti to idejo. Zamerijo pa menda Geratiču tudi zato, da ni kljub vsem napadom klonil, ter da ne spušča pravil njihove demokracije, po katerih so glave gg. iz samozanega vodilnega kroga nezmotljive, ter seveda tudi nedotakljive v smislu kritike, zato zaženejo vik in krik, če kdo ne misli tako kot oni. Škoda da so že tako dolgo v deželi demokracije, pa jo še vedno po svoje razlagajo.

Za zaključek bi jim svetoval, (tudi v Torontu) naj počasi in pazljivo prečitajo v Slovenskem Visokolskem Zborniku za leto 1957 razpravo pod naslovom „Pogled na sodobno Slov. problematiko“, čalje decembersko številko lista Slovenska Država posebno prvo in zadnjo stran.

Član slov. državnega gibanja v USA.

Pl-ju v. spominsko knjige

„Tiskarski Skrt je zagodel že marsikatero. Pred kratkim je napravil veselje pisniku „Kliea Triglava“ Pl-ju, ker je v SD spreminil ime Mirko v Mikro. Gospod Pl-j je pri tem pozabil, da ne bi mogel SD pripisati, da „ima vse, kakor najboljšje izide, da postane vodilni slovenski časopis v Ameriki“, ker brez nezmotljivega idealizma g. Mirka Geratiča Slovenska država sploh nastala ne bi in brez njegove vztrajnosti in materialnih žrtve že davno ne bi več izhajala. R. Čučej.

Kaj potrebujejo Slovenci v Kanadi

Odprto pismo vsem Slovencem v Kanadi

Slovenci, ki smo prišli po prvi svetovni vojni, v Kanado, smo imeli gorečo željo, da bi imeli svoj slovenski časopis, ki bi poučeval tukaj naseljene Slovence v kanadskem duhu. Na žalost je bila stvar težko izvedljiva. Takrat se je govorilo, da je bilo v Kanadi okrog 3000 Slovencev. Če bi bilo 1000 naročnikov, ki bi plačevali po 3.-\$ letno, bi lahko izhajal list kot mesečnik. Na žalost pa je smrt dohitela g. Sleblaja, ki bi bil zmožen list urejati. Ker je poleg smrti g. Sleblaja nastopila še gospodarska kriza, smo izgubili možnost za slovenski časopis.

Že takrat so prihajale zapreke iz ZDA, ki so razbijale slovensko-kanadske ideje ter nudile svoje časopise, ki nam niso prinašali tega, kar bi potrebovali. Ker smo Slovenci v Kanadi želeli, da bi bili med seboj povezani, smo se oprijeli Kranjsko Slovenske

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMISLJIVOSTI
DRUŽINSKIH
IN PRAVNIH ZADEVAH NA:

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR
278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

Katoliške Jednote in smo neutrudljivo organizirali odseke po Kanadi. Na žalost pa v Kanadi nismo bili upoštevani in nismo uživali pravice kot oni v ZDA.

Priznam, da je bilo med številnimi članstvom K.S.K.J. v Kanadi takrat tudi nekaj članov, ki so kršili pravila. Toda krivda je bila na glavnem odboru, ki bi bil moral postaviti krivca na zatožni klopi. Namesto tega pa je K.S.K.J. izbrala to za pretezo, da je ustavila poslovanje v Kanadi, češ da članstvo samo črpa podporo in da ni niti K.S.K.J. nobenega dobička. Da to ni bilo tako, se opiram na izjavo preč. g. Plevnika, takratnega duhovnega vodje, ki je obiskal severni del Ontarija in izjavil, da ne vidi nobenega tehtnega razloga, da bi K.S.K.J. ustavila svoje delovanje v Kanadi.

Dolžnost od resnice in pa zlasti dogodki zadnjega leta mi narekujejo, da pride na dan resnica, zakaj je bila K.S.K.J. prisiljena ustaviti poslovanje v Kanadi.

K.S.K.J. je postovala v Kanadi protizakonito, ker ni imela državnega dovoljenja, ki je za tako poslovanje predpisano. Se vedno pa poslujejo hrvaške in srbske podporne organizacije, ker so si pač poskrbele dovoljenje.

Kljub temu so se dali pregovoriti nekateri nepoučeni Slovenci, da so pristopili h K.S.K.J., ki se je, kot se sliši, ponovno organizirala brez državnega dovoljenja. Če bodo merodajne oblasti ponovno dobile dokaze, da K.S.K.J. zopet deluje v Kanadi proti veljavnim zakonom, bodo zopet zavpili nekateri slovenski duhovniki: Toženi

smo — in valil krivdo na nedolžne posameznike in slovenske skupine. Če se pokoravaš zakonu, ni prestopka, če ne grešiš, se ti ni treba spovedati. Ali je modro ponovno zapeljivati Slovence, da bomo dobili slabo ime pri oblasteh? Mar ni bilo dovolj žrtve, ko nas je postavila na cesto K.S.K.J., čeprav smo plačevali prispevke z 11% doklado? Iz tekočih števil polic je razvidno, da se je včlanilo v Kanadi okrog 1000 oseb. Če vzamemo povprečje 1000 članov (mesečni prispevek je bil \$2.80), ker se niso vsi vpisali prvi dan, je članstvo plačalo v blagajno K.S.K.J. v 3 letih njenega poslovanja na članarini

\$ 110.800.-
na dokladi 11.088.-
skupaj 121.888.-
Smatram, da si je K.S.K.J. ta denar nepostavno prisvojila.

Bivši člani K.S.K.J. v Kanadi bi želeli zvedeti od glavnega odbora K.S.K.J., točne podatke, koliko so izplačali v vsej dobi ilegalnega poslovanja v obliki bolniških, poškodninskih in operacijskih podpor. To bi moralo biti dobro znano večnemu tajniku K.S.K.J., ki se poslužuje slovenskega duhovnika za agitorja po Kanadi.

Te izkušnje so me privedle do zaključka, da nam je v Kanadi nujno potreben časopis ki se ureja v Kanadi in piše v kanadskem duhu in istočasno širi slovensko besedo in slovensko idejo. Noben drug list izven Kanade tega storiti ne more, ker so politično drugače usmerjeni. Edino list „Slovenska država“ zagovarja to, kar je Slovencev potrebno, ker je glasilo narodnega gibanja in ne političnega.

Po razočaranjih inozemskih slovenskih podpornih organizacij smo se po enem letu odločili, da ustanovimo svojo lastno podporno organizacijo, ki bo last Slovencev v Kanadi, ki bo odgovarjala kanadski zakonodaji in bo nudila članstvu izdatno pomoč v bolezni brez vsakega razlikovanja. 12. februarja 1933 smo določili ime: Slovensko-kanadsko podporno društvo. Na zahtevo ministrstva za zavarovanje smo morali ime spremeniti, ker so dovolili le rabo zgodovinskega ali krajevnega imena. Odločili smo se za biser Slovenije — Bled. Tako je nastalo sedanje podporno društvo: VZAJEMNA PODPORA ZVEZA BLEDA — BLEDA MUTUAL BENEFIT SOCIETY, čigar poslovanje je bilo od države potrjeno 1. 1938. Toliko v vednost, da bo pravilno razumela tukajšnja slovenska KA.

Razmer med drugo svetovno vojno ne bom opisoval, ker sem lojalen kanadski državljan. Vprašam pa vsakega, ki se je priselil po drugi svetovni vojni, kakšno stališče bi bil on zavzel, če bi bil že takrat v Kanadi.

Organizacija Bled kot taka je ostala strogo nevtralna ves čas obstoja in je pod nadzorom ministrstva za zavarovanje.

Kmalu bo minulo leto, kar je preč. g. Karl Wolbang javno napadel Bled za časa sv. misijona v cerkvi Marije Pomagaj. Začel je z izjavo, češ sedaj sem pa državljan (čigav?) in zmešano čital polovične stavke iz pravil Bleda. V pojasnilo navajam celotni uvod v pravila Bleda:

„Vzajemna podpora zveza Bled s sedežem v Kirkland Lake, Ontario, Kanada, ustanovljena dne 12. februarja 1933 na strogo nepristranski bratski podlagi, popolnoma ločena od vere in politike. Zveza jamči svojim članom popolno osebno svobodo glede verskega in političnega prepričanja.“

Dragi farani slovenske župnije v Torontu! Sami presodite, ali je bilo primerno dajati neresnične izjave v časa sv. misijona v cerkvi. Če ima slovenska duhovščina kakle pomisleke in dvome proti Bledu, da deluje proti državnim ali cerkvenim postavam, je njihova dolžnost, da to sporoči črno na belem pristojnim oblastem ter priložijo dokaze, ne pa podkankanja. Spravili so se v cerkev, ker si tega na javnem prostoru ne upajo izjaviti, v cerkvi pa vedo, da ne more nihče ugo-

MARY LINDA BEAUTY
SALON

4 Short Street OR. 3408
(Eglinton in Dufferin)
Mrs. S. GLAC

varjati ali staviti vprašani.
PODPISANI POZIWA VSE SLOVENSKE DUHOVNIKE, KI SO ROVARILI PROTI BLEDU, NAJ NAPIŠEJO IZJAVE, KI SO JIH BLEDU DAJALI V CERKVI IN SVOJIM ZAUPNIKOM, PA BOM JAZ SAM VSE UREDIL IN OBJAVIL ODGOVOR MINISTRSTVA ZA ZAVAROVANJE V TEM ČASOPISU.

Prav bi bilo, da bi slovenski duhovniki v Kanadi v cerkvi poučevali božjo besedo, od ljudstva demokratično izvoljeni poslanci odločali v parlamentu, Bled pa upravljali člani Bleda.

Izza časa mojega triletnega predsedovanja cerkvenemu gradbenemu odboru župnije Marije Pomagaj v Torontu vem, da je tri četrtine takratnega članstva Bleda poslalo darove za cerkev v Torontu. Obžalujem, da mi je šele sedaj postalo jasno, kakaj ni hotel g. župnik dr. Jakob Kolarič podpisati potrdila za prejete darove skupinam. V. P. Z. Bled — Hamilton je poslal ob blagoslovitvi \$20.-, pa mu še do danes nihče ni rekel: Hvala lepa. V. P. Z. Bled je daroval od takratne imovine \$50.000.- za cerkev \$50.-, K.S.K.J. pa je od takratnega premoženja \$75.000.- po dolgi debati darovala \$100.-. Sklenjeno je tudi bilo, da se bodo ohranila imena vseh darovalcev v cerkvenem arhivu. Toda župnik je v knjigi in spisih zapisana imena zavrgel neke v zapadnem Torontu in ni izpolnil sklepa zborovalcev. Če je nameraval takrat to storiti, zakaj ni knjig vzel in uničil, da ne bi ostale otrokom za igranje? Enega imena kljub temu ne bo mogel izbrisati, ker je zapisano v zemljiški knjigi mesta Toronto in bo ostalo tam, dokler bodo hranili zemljiške knjige.

Sicer pa, če smo člani Bleda in uprave Bleda tako slabi ljudje, zakaj ni preč. g. dr. Jakob Kolarič odklonil vseh darov, ki jih je prejel od nas?

S takimi metodami so hoteli škodovati Bledu, toda letno poročilo kaže, da je Bled napredoval v zadnjem letu tako v številu članstva kot po imovini. To v vednost agentom K.S.K.J.

Te metode so take, da zaslužijo, da pridejo pred pristojne civilne in cerkvene oblasti, ki naj odmerijo pravico. Če bodo posledice zadele slovenske cerkev, ne bo nič čudnega, saj so vse to počenjali v njej. Lahko bo to že druga slovenska cerkev na tem kontinentu. Ki ji bo vzeta slovenska beseda. Toliko v vednost župljanom, da bodo pravilno razumeli, kje je krivda.

Devet let je že minilo, odkar so nekateri slovenski duhovniki začeli z železno roko obdelovati od države priznано slovensko podporno organizacijo Bled. Doslej so dobili vračane s svežim belim kruhom. Slovenski duhovniki sem imenoval v tem pismu v opomin tistim, ki so si vzeli za zgled preč. Petra Jerana, ki ga je tudi Cerkev obsodila, ker se je vtikal v zadeve, ki mu po njegovem vzvišenem poklicu niso dovoljene (Koledar Ave Maria 1958).

Podpisani sem prišel do prepričanja, da smejo člani V. P. Z. Bleda podpisati Slovensko narodno zvezo, ker je narodno gibanje, ne da bi kršili pravila.

Slovenska država, ki je glasilo S.N.Z., je dosedaj edini slovenski časopis, ki je objavljal moj dopis v celoti, ne pa skrajšano skrpucalo, ki mu je urednik spremenil celotni smisel.

O tem, kar sem bežno omenil, bi lahko napisal celo knjigo, česar pa ne dopuščata ne čas in ne prostor.

George Mihelich,
267 Seaton Str.
Toronto.

Penman's

BALBRIGGAN

Vsi slogi LAHKE KVALITETE preizkušeno spodnje perilo

A) KOMBINACIJA s kratkimi rokavi, segajoča do gležnjev. Penmans 253 bele in 251 naravnne bele in 222 z dvojnimi vlaknom naravnne barve.

B) V-VRATNI izrez, KOMBINACIJA s kratkimi rokavi, segajoča do gležnjev. Penmans 2530 bele in 2510 naravnne barve.

C) KRIZ-KRAZ, brez rokavov, segajoča KOMBINACIJA do kolen. Penmans 253 bele in 251 naravnne barve.

D) DO KOLEN segajoča KOMBINACIJA s kratkimi rokavi. Penmans 253 bele in 251 naravnne barve.

E) SPODNJE HLAČE z gumbom spredaj. Penmans 253 bele, 251 naravnne, 223 z dvojnimi vlaknom bele in 222 z dvojnimi vlaknom naravnne barve.

F) Z GUMBI SPREDAJ, MAJICA s kratkimi rokavi. Penmans 253 bele, 251 naravnne, 223 z dvojnimi vlaknom bele in 222 z dvojnimi vlaknom naravnne barve.

G) BREZ GUMBOV z elastičnim pasom, segajoče do gležnjev, narejene SPODNJE HLAČE. Penmans 253 bele in 251 naravnne barve.

H) T-MAJICE za moške in fante.

I) MAJICE za moške in fante. brez ali s programi.

J) SPODNJE HLAČE za moške in fante, brez ali s programi.

IZPLAČA SE VAM, ČE ZAHTEVATE VEDNO IZDELKE S PENMANOVO ETIKETO, KI VAM JAMČI PRVOVRSTNO KVALITETO IN VREDNOST!

Toronto

• Prvi sestanek Slovenskega kulturnega kroška v novem letu je bil 12. januarja. Poročala je ga dr. Ljubmila Dolar-Mantuani o geofizikalnem letu o lanskem kongresu svetovne zveze geofizikov in geodetov.

• Z Novim letom je bil nastavljen kot uslužbenec Ontarijske lige kreditnih zvez Rudolf Čuješ.

• Slovensko gledališče v Torontu je priredilo lepo silvestrovanje za člane in prijatelje v dvoranci gđ. Grizon na Dufferin Str.

• Predpust se nam je predstavil z obilico slovenskih plesnih prireditvev.

• Na občno zboru Slovenskega gledališča v Torontu, ki je bil v nedeljo 28. januarja, je bil izvoljen naslednji odbor: upravniki — Ludvik Jamnik, predsednik — Marjan Senk, tajnica — Franeka Zupančič, blagajnik — Franc Zumer in gošpodar — Marjan Sut. Režiserja sta g.g. Vili Čekuta in Stane Brunšek.

Chicago

• Proslava 60 letnice obstoja slovenske fane. 60 let je minilo zadnje dni decembra, ko je bila ustanovljena fara sv. Stefana v Chicagu. Proslava je bila na zunaj skromna, pa zato nič manj dostojna. Na predvečer je cerkveni pevski zbor priredil v farni dvorani pevski koncert, ki je bil prav dobro obiskan. Pevovodja zbora preč. g. Vendelin je koncert skrbno pripravil. Na programu so bile verske in narodne skladbe. Pevci so se potrudili, da je bilo izvajanje dobro. Pogrebej moramo pa omeniti sicer še majhen, pa že dobro uvežban orkester, ki je odlično spremljal pevske točke. Napovedovalec, preč. g. župnik Alexander Urnkar, je v slovenskem in angleškem jeziku povezoval posamezne točke. Na večerni proslavi sta spregovorila g. Frank Shonta, ki je bil prvi krščen v novi slovenski fari in obhaja s slovensko fano ob enem tudi 60 letnico življenja in pa preč. g. Odo Hanjšek O.F.M., ki je lepo povedal, kaj naj bi bila fara vsakemu župljanu.

V nedeljo 29. decembra je bila ob 12. slovensa sv. maša, katero je daroval komisar p. Benedikt Hoge O.F.M. iz Lemonta, pridigal pa je msgr. Butala iz Jolietu. Pa maši je msgr. Butala blagoslovil lep kip Kristusa, ki stoji na oglu 22nd. Pl. in Wolcott Avenue. Kip je lep okrasek naselbine.

• Nekaj iz farnega življenja. Slovenska fara sv. Stefana šteje danes 580 družin, število faranov znaša 3356. V letu 1957 je bilo 58 krstov, 29 porok, 25 pogrebov. Šolskih otrok je 380. V minulem letu je bilo razdeljenih 49.500 sv. obhajil.

Cleveland

• Koncert slov. božičnih pesmi v cerkvi sv. Vida je priredil pevski zbor "Lira" 15. decembra 1957. Zbor, katerega predsednik je Franc Gorenšek in pevovodja Martin Košnik, se je v zadnjem času zelo okrepil z dobrimi pevskimi močmi. Spored je trajal nad eno uro, pevci in pevke so nam zapeli vrsto najlepših slov. božičnih pesmi in tako pomagali duhovno pripraviti občinstvo na praznovanje božičnih praznikov. Ob zaključku je preč. g. Baznik, župnik pri sv. Vidu, govoril o lepoti slov. božične pesmi in se zahvalil pevcem za njihov trud. Koncertni spored je bil skrbno pripravljen in zelo dobro podan. K lepemu uspehu čestitamo vsem pevcom, solistom in pevovodji!

• Louis Eršte. V Clevelandu je umrl Louis Eršte, znani slov. gostilničar na St. Clair Ave. in Rosedon Store zaveden Slovenec. Z njim je izginila iz življenja clevelandskih Slovencev markantna osebnost. Duhovit mož, ki je nosil svoje srce na dlani. Ljubitelj slovenske pesmi in besede, ki je najel privatnega učitelja, da je njegovo hčer učil slovenščine. Naj v miru počiva! Zahlujoči družini naše sožalje!

• Rojenice. V družini slov. zdravnik dr. Janeza in Elizabete Špur se je prav za božične praznike pridružila zala hčerka Juliana. V družini Jožeta in Polji Boje pa so se oglasile rojenice prav za konec leta in prinesla krepkega sinka in zala hčerko. Srečnim staršem naše čestitke, novorojencin pa vso srečo v življenju!

Antonu Grdini — Slovenskemu pionirju v spomin

Grob se za grobom vrsti . . . Knjigo življenja o njegovem delu za Slovence v Ameriki, bi lahko napisal, pa dvomim, če bi lahko zajel v njej lik pokojnika, ki nas je zapustil po dolgi in hudi bolezni 1. decembra 1957. v Clevelandu. Njegova priljubljenost je bila vsa komur najbolj izpričana ob veličastnem pogrebu. Trajni spomeniki njegovi osebi so postavljeni na vsakem koraku življenja ameriških Slovencev.

Tudi cerkev ga je že v življenju nagradila za delo za Boga in njegove pravice ter se mu na ta način odločila za njegovo delo in trud. Malo je po svetu Slovenec, ki njega, ali vsaj njegovega imena nebi poznali.

Tudi med Slovence v Kanadi, posebno v Torontu je rad zahajal in dal svoj vpliv, osebo in delo na izdelale pridne roke članic, nova posrečena scenerija pa priča o veliki požrtvovalnosti članov. Tudi pri igralcih je bilo opaziti zelo lep napredek, tako v igri kakor tudi v govoru. V misteriju go nastopili: Milka Novak, Ivan Hauptman, Miro Odar, Ivan Jakomin, Jelka Pretnar, Lojze Mohar, Marjan Kosem, Miro Adamič, Marinka Derling, France Hren, Andreja Stanovnik in Jože Likozar. Vsem igralcem in režiserju k lepemu uspehu čestitamo!

• Poroka. V soboto 4. januarja 58. sta sklenila večno zvestobo gđ. Vida Košnik, hčerka organista pri sv. Vidu g. Martina Košnika in g. Tone Oblak. Novoporočencema želimo mnogo sreče!

• Novoletni nagovori na radiju. Dne 29. decembra je v okviru slovenske oddaje na clevelandskem radiju govoril dr. Miha Krek. V svojem govoru je poudaril, da je pogoj za osvoboditev sveta osvoboditev že zaslužjenih narodov. Druga alternativa je samo tretja svetovna vojna ali pa postopno propadanje svobode.

Nedeljo kasneje, to je 5. januarja pa je preko radija govoril dr. Mate Resman, tajnik glavnega odbora Slov. državnega gibanja: "Stojimo na pragu leta 1958. Naše misli se obračajo nazaj v minuli čas in tehtajo uspehe in neuspehe; in obračajo se v bodočnost, vprašujoč se, kaj nam bo prinesla.

"Vsi čujemo tesnobo časa; zaskrbljeni smo za lastne usode in za usode svojih družin. Čutimo, da so naše usode povezane z velikimi dogajanjmi v svetu. Naše misli v tem času pa se naravno obračajo tudi na našo rojstno domovino in narod, iz katerega smo izšli in katerega udje smo. V srcih nam bdi lepa pesnikova želja: "Da mi je za zarjo blesteč pogledati in kaj ljubeča, dobrega Ti povedati v teh težkih dneh, o domovina . . ."

"Kaj bi ji mogli boljšega povedati kot to, da Slovenci v svetu čutijo s svojim narodom, da skušajo spoznati njegove želje in razumeti njegova pričakovanja in o njih pričati svetu, ker sam tega ne more. Narod doma hrepeni po svobodi, po trenutku, ko bo mogel sam odločati o svoji usodi svobodno in si urejati svoje življenje v lastni državi, ki je ni imel že več kot tisoč let.

"Navkljub vsem neprilikam in težavam težnja po slovenski samobitnosti ni nič manjša kot kdajkoli v preteklosti. Opazovanje življenja v domovini s pomočjo sredstev zvez in stikov, ki so nam na razpolago, nam priča o žilavem, močnem, hotenem slovenskem življenju in izražanju. Sile so predvsem usmerjene na kulturno področje, kjer si moremo dati vsaj nekaj izraza in to predvsem v glasbeni in likovni umetnosti. Gospodarske svobode ni. Politično pa tle te sile le v dušah posameznikov in moremo trditi, da tudi slovenska politična misel doma zori in to odločno v smeri slovenske državne ideje, z uresničitvijo katere naj bi se slovenska samobitnost popolnoma uveljavila.

"Slovenski človek doma nima svobode in njegovi stiki s svetom so močno omejeni. Naloga Slovencev v svetu je, da so glasniki svojega naroda in njegovih teženj, predvsem tistih, ki jih sam ne more izpovedati in ki so zanj življenjskega pomena in to je v prvi vrsti težnja po lastni resnični državnosti v okviru evropske skupnosti, ki se ustvarja.

"Problem komunizma danes ni slovenski problem, ampak je svetoven. Slovensko usodo pa si moramo kovati Slovenci sami in se pripravljati za bodočnost.

"V tem smislu voščim v imenu Glavnega odbora Slovenskega državnega gibanja vsem Slovincem srečno in blagoslovljeno Novo Leto!"

Redke so bile slovenske slovesnosti, kulturne ali verske, ki se jih pokojnik osebno ni udeležil, dejal bi, da se je, koliko so mu leta dopuščala, kar "razdelil" med Slovence, ki so ga hoteli imeti kot častnega gosta.

Dičila ga je verna za Boga in Marijo, za vse dobro, paznan je bil po svoji neizmerni ljubezni do Slovenije, veroval v dobro. Ce lo tako daleč; da se je morda večkrat dal pregovoriti v odločitve, ki jih sicer ob poslušanju svojega razuma ne bi storil. Toda to napako, če jo tako lahko imenujemo, mu je vsakdo lahko odpustil, kdorkoli je poznal njegovo mehko naravo.

Marija pa, ki jo je tako ljubil, je pri Njem izgovor mesto, ki ga je pokojnik pravgotovo zaslužil.

Bodi mu tuja zemlja lahka, in slava njegovemu spominu!

Prijatelj.

Misli o "programatičnih mislih"

(Nadaljevanje in konec.) Vprašanje odnosa med narodom in državo povzroča človestvu zadnje čase vedno večje težave, čeprav sta po naravi stvari drug na drugu naravnana, skoraj bi lahko rekli dva različna vidika iste stvarnosti.

Ker človekovo oblikovanje zgodovine ne sledi vedno temu, kar naj bi bilo, nastanejo težave, s katerimi se moramo ukvarjati in jih skušati rešiti.

Za romansko in anglosaksonsko miselnost sta pojma narodnost in državnost tako istovetna, da razumejo pod izrazom "narodnost" pripadnost določeni državi. V ostali Evropi, ki je poznala narodnostno mešane države, smo ločili med narodnostjo in državljanstvom dokaj točno.

Zgodovinsko razumljivo je, da bodo polagali narodi, ki imajo svoje člane raztresene v več državah, večjo važnost na narodnost kot pa na državnost, ki je nekateri, kot n. pr. Slovenci, niti nimamo ne. Toda tudi tak neugoden zgodovinski razvoj ne sme zavesti vodilnih osebnosti ali programe do formuliranja napačnih trditev, kot je n. pr. stavek v "Programatičnih mislih": "država obstoja zavoljo naroda in ne obratno". Res je sicer, da tudi narod ne obstoja zaradi države — postavljanje take antiteze je sploh nesmiselno kot bi bilo nesmiselno začeti prepri, ali obstoja mož zaradi žene ali žena zaradi moža — toda v družbenem redu gre prednost po opravi (ne pa po vrednosti) oblikovni strani pred vsebinsko, v našem primeru državi pred narodom.

To ugotavlja tudi dr. Ivan Ahčin v svoji Sociologiji: "Socialni red zahteva, da se narod podredi državi (II — 1., str. 349) in "Država ima pred narodom prednost predvsem v pravnem redu in ker more kot popolna družba v svojem delovanju lažje dosegati svoj družabni namen" (II — 1., str. 323).

Narodi so se sicer lahko ohranili v preteklosti tudi brez lastne države, ker ni država toliko vposegala v družbeno življenje kot danes. Toda na današnji stopnji razvoja postaja to vedno težje, zlasti v Evropi. Kjer vse države kažejo bolj ali manj očitno stremenje po nasilni asimilaciji drugih narodov, ki žive na lastni zemlji, pa so jih mednarodne pogodbe postavile v druge države. Narod potrebuje za uspešni obstoj in razvoj narodne kulture svojo lastno državo. Zato je naravno zlasti v sedanjosti, da zahteva svojo lastno državo vsak narod, ki hoče ohraniti svojo narodno posebnost.

"Programatične misli" zahtevajo "avtonomo državo Slovenijo". "Slovenija se vključuje v zvezno državo Jugoslavijo, ki naj bo zveza enakopravnih držav". Program vključuje tudi "stremenje po Zvezi evropskih držav".

Ceprav ne vem, koliko je v tej slovenski problem, ampak je svetoven. Slovensko usodo pa si moramo kovati Slovenci sami in se pripravljati za bodočnost.

izjavi "okvirja" (kot je bil habsburški v majniški deklaraciji), je jasno eno: postavljena je zahteva po samostojni državi, ne po kakšni avtonomni pokrajini, ki se naj vključuje v zvezo — konfederacijo — enakopravnih držav. Težnja po Zvezi evropskih držav da slutiti, da je bil avtorjema in njunemu krogu končni cilj važnejši kot pa vmesna stopnja. Dostavek o slovenski skupnosti — "stremenje kulturnega (in event.) gospodarskega sodelovanja svobodnih slovenskih narodov" — dopušča vsaj dvom, ali bi bila ta vmesna stopnja Jugoslavija ali kaka druga zveza držav, če bi se avtorjema ne bi bilo treba bati obojestrane velezidaje.

Zahteva naj vključuje slovenska država celotno narodnostno ozemlje, je tako temeljna, da je noben slovenski program ne more izpustiti. Praktična pota do dosege tega cilja utegnejo biti še višjega reda (n.p. ureditev celotnega zaledja Trsta kot kantonalne države, ki bi bila obsežnejša kot slovensko narodnostno ozemlje), toda cilja samega ne bo smela zatajiti nobena slovenska stranka in noben slovenski politik.

Gospodarska načela

Nekaterim zakrknjenim pristašem gospodarskega liberalizma so se verjetno težili lasje, ko so brali ta del programatičnih misli. Na srečo smo v zgodovinskem razvoju odnosa med državo in gospodarstvom že tako daleč, da takih pritohb vsakdanje življenje več ne upošteva. Država je že davno prešla od vloge "močnega čuvaja" do zelo aktivnega sodelovanja v celotnem družbenem in gospodarskem življenju. Vlada ZDA, "kapitalistične" Amerike, je n.p. po zakonu dolžna skrbeti za polno zaposlitev prebivalstva, ureja razpoložljivo vsoto denarja, troši letno 85 milijard dolarjev (poleg 39 milijard, ki jih trošijo zvezne države in samoupravne enote), itd.

Ni dvoma, da so pravilna mnoga načela, ki jih program postavlja. n.p. gospodarstvo mora služiti kritju gospodarskih in kulturnih potreb naroda, zasebna lastnina ni neomejena, vprašanje pa je, ali se priporočena sredstva najna ali celo vedno koristna kot n.p. "postopno, narodnemu gospodarstvu ustrezajo, da podružabljenje veleindustrije in veleposeti". Zgodovina zadnje dobe kaže mnogo praktičnih zgledov, da "podružabljenje", kar me ni dejansko "podružabljenje", ni prineslo vedno pričakovanih uspehov. Človekova narava je pač taka, da ustvari največ takrat, kadar more istočasno pričakovati korist tudi zase. Idealisti so vedno obstajali in upajamo, da tudi v bodoče ne bodo vsi izumrli, toda kot pravilo bodo vendarle v manjšini.

Izraz "načrtno urejanje gospodarstva" utegne motiti, ker njegova vsebina ni točneje opredeljena. V nekem smislu je vsako gospodarstvo "načrtno urejeno". Ker pač po opredelitvi predstavlja smotno razpolaganje z omejenimi sredstvi za doseganje določenih gospodarskih namenov, toda mnogi razumejo pod "načrtnim gospodarstvom" podrobno določanje ne samo narod-

527 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
LE. 2-4404

NAJVEČJE SLOVANSKO PODJETJE V TORONTU CALEDONIA & ST. CLAIR ST.

\$2,000.00 Naplčila zidana hiša, 6 sob. moderna kuhinja, zračno ogrevanje-avtomatično na olje, klet pod vso hišo, garaža, veliki vrt, lahko izplačevanje hipotek.

HARBORD & BRUNSWICK

\$8,000.00 Naplčila, zidana hiša, 11 zelo velikih sob, 2 moderni kuhinji, hišo, parno ogrevanje-avtomatično na olje, veliki vrt, prostor za dve garaži, samo ena odprta hipoteka za dobo 10. let.

DUNDAS & CRAWFORD

\$8,000.00 Naplčila, zidana hiša, 11 zelo velikih sob, 2 moderni kuhinji, klet pod vso hišo z dvema sobama, parno ogrevanje-avtomatično na olje, garaža z velikim vrtom, samo ena hipoteka odprta za 10. let.

Poleg teh imamo mnogo drugih hiš v različnih predelih mesta. Za obširnejša pojasnila telefonirajte našemu slovenskemu agentu

S. KALUZA
LE. 2-4404

Dundas Foto Studio

Edini slovenski fotografski atelje v Torontu. Priporčam se vsem Slovincem za fotografiranje kot: ženitovanjskih, družinskih in ostalih slovesnosti.

Kličite: LE. 4-0202
C. SMRDELJ

1124. College Str., Toronto
(blizu Dufferin Str.,

nih gospodarskih ciljev, ampak tudi poedinih gospodarskih odločitev po določenem osrednjem državnem organu. V tem primeru bi bilo treba tako "načrtno gospodarstvo" seveda odkloniti, ker nasprotuje tako naravi poedince kot naravi države.

Socialna načela

Podoben je s socialnimi načeli programatičnih misli. Načelom bi bilo težko ugovarjati, predlagana pot glede zdravniške službe pa je zopet dvomljiva. Anglija doživlja težava s svojim podružabljenim zdravniško službo in ne bi bilo težko najti kopice razlogov, ki govorijo proti modrosti take organizacije zdravniške službe.

Prosvetna politika

Načela prosvetne politike imajo to napako, (ki jo je morda vsaj delno povzročil strah pred cenzorjem, ker je vernost v komunistični Jugoslaviji in tudi Sloveniji še vedno največji zločin), da upajo na "vzgojo novega človeka" brez vere. Sedaj imamo že dovolj zgodovinskih dokazov, da postane "novi človek" brez vere samo "nova zver".

Politična načela

Res je, da je demokracija nemogoča v boljšešiki državi. Res je tudi, da ni bilo demokracije v jugoslovanski kraljevini, toda iz tega še ni mogoče trditi na splošno, da je vsaka kraljevina nezdržljiva z demokracijo. Tudi formalna demokracija sama še ne jamči demokracije vsakomur. Le prepogosto dehujejo v njej skupine, ki zlorajajo parlamentarne ustanove za doseg svojih skupinskih koristi na škodo skupnosti. Za Slovence odpade kraljevina že iz enostavnega razloga, ker nimamo svojih kraljev. Razen tega odgovarja današnjemu kulturno-zgodovinskemu položaju (pluralizem) republikanska ureditev bolj kot monarhična, čeprav je možno zamisliti tudi oblike, kjer sta obe nekako povezani (angleški primer). Borba proti privilegijem primordince je upravičena, v kolikor gre za privilegije, ki ne izvirajo iz storitev poedincev. Če pa pomeni zahtevo po absolutnem izenačenju vseh državljanov, postane krivična, ker narava sama zahteva različna opravila v družbi in različnim opravilom odgovarjajoce neenakosti, ki jih more kak demago vedno označiti kot privilegije. Enako je res, da sta državno in versko življenje dva avtonomna svetova, ker sta Cerkev in država popolni družbi, kot se izražajo družboslovci. Toda poedinec je istočasno člen obeh popolnih družb, kar povzroča, da vprašanje v praksi ni vedno tako enostavno. Razen tega je Bog kot stvarnik človeka kot družnega bitja tudi stvarnik države. Ki je tako tudi kot celota zavezana k določenim dejanjem bogocastja. V današnji pluralistični družbi je seveda možno, da se izvede tudi za katoliško Cerkev

Uredniku pišejo:

"Čestitam k uvodniku v SD! Urejanje na principu pripušcanja različnih mnenj je gotovo zdrav pojav . . ."

P. C. Montreal.
Za tiskovni sklad SD so darovali:
po 20.-\$ ing. V.S., po 12.- SNZ
Chica, po 5.-\$ A.K. in Clevelandška skupina 10.\$.

Rdeči Križ prosi za kri

Od 15. januarja skrbi Rdeči križ za brezplačno kri, ki jo potrebujejo bolniki za transfuzijo v vseh bolnišnicah Velikega Toronta. V ta namen bodo potrebovali vsaj 80.000 steklenic krvi ali 1.500 darovalcev krvi vsak teden. Posebne klinike za sprejemanje krvi bodo poslovale po raznih tovarnah, dvorah in cerkvah.

Nihče ne ve, kdaj bo sam potreboval to pomoč. Kdor lemore, naj se odzove pozivu ob času in kraju, ki je zanj najbolj primeren.

Tudi gospodarske pomoči več ne potrebujejo

Jugoslovanska odpoved vojaške pomoči iz Amerike ni imela veliko pomena, ker je bila v glavnem itak izžepana in Tito ni ponudi ZDA, da vrne že prejeto pomoč.

Po poročilu iz Beograda 11. januarja pa je podpredsednik Svetozar Vukmanović — Tempo izjavil na nekem zborovanju, da odsele Jugoslavija ne bo več progila za gospodarsko pomoč ZDA, marveč bo vse plačala.

Izjavil je tudi, da dejstvo, da Jugoslavija ni podpisala skupne izjave 12 držav sovjetskega bloka, še ne pomeni, da bi bili sprfi s Sovjeti.

Izbral je svobodo

Mednarodno znani fizik Jerzy Leon Nowinski, profesor na vseučilišču v Varšavi, je dobil povabilo, da bi predaval na vseučilišču v Baltimore. Svetovnoznani strokovnjak za elastičnost teles je dobil dovoljenje od vlade, med tem pa je poskrbel, da je tudi njegova žena dobila potni list zase in za hčerko v Anglijo. Ko je dobil sporočilo, da sta obe v Angliji, je zaprosil za pravico azila v ZDA in se ne bo vrnil zaradi "političnih, moralnih in verskih razmer" na Poljskem. Hotel je zlasti zagotoviti versko vzgojo hčerki. Izjavil je tudi pripravljenost sodelovati pri raziskavanjih glede izstrelkov in potovanja v vesmirju, če ga bodo povabili.

Iz Ljubljane

• Dne 2. januarja 1958 je bil v ljubljanski stolnici inštaliran za kanonika ljubljanske škofije znani slovarnik in jezikoslovec dr. Jakob Solar. Z njegovim imenovanjem je število kanonikov ljubljanske škofije naraslo na šest. Najmlajši med njimi je dr. Jože Pogacnik.

Radikalni predlog

Predsednik avtomobilske delavske zveze UAW Walter Reuther je vznemiril voditelje avtomobilske industrije z novim predlogom — delitvijo dobička.

W. Reuther predlaga, naj vsako podjetje obdrži od dobička pred obdavčenjem vsoto, ki je enaka 10% čistega kapitala, ki ga ima podjetje. Ostali dobiček, če ga bo še kaj ostalo, naj se razdeli po naslednjem ključu: polovico za delničarje in vodilne uradnike, četrtina za delavce in uradnike, četrtina za kupce kot poseben naknadni post.

Vodilne osebnosti avtomobilske industrije so sveda ta načrt odklonile — kakor so gvozdac odklonile tudi Reutherjev predlog za "zajamčeno letno mezdo", ki so jo po pozneje sprejeli — in ga označile, da nasprotuje ameriški zamisli gospodarstva kot sestava svobodnih podjetij.

• V Milanu gradijo športni stadion, ki bo posvečen pok. milanškemu kardinalu Schusterju.

• Nizozemska letalska družba KLM je imenovala enega svojih letal po Leonardu da Vinciju, ki je risal načrte za letala že pred štirimi stoletji.

• Italijanski predsednik Giovanni Gronchi je bil na čelu odličnikov, ki so v rimski mestni hiši slavili 200 letnico smrti slavnega rimskega govornika Marka Tulija Cicrona.

R. Čuješ.

VESTI IZ KOROSKE

ZASTOPNIKI KOROSKIH SLOVENCEV SO BILI NA DUNAJU

Predstavniki koroških Slovencev so bili na Dunaju, kjer so protestirali pri zvezni vladi, ker ni seznanila manjšinskega zastopstva z očitki zakonov o šolstvu ter o uvedbi slovenščine na sodiščih kljub temu, da je to prej večkrat slovesno obljubila.

TISKOVNA KONFERENCA KOROSKIH SLOVENCEV ZA AVSTRISKE IN INOIZEMSKO NOVINARJE

37 dopisnikov večjih avstrijskih listov ter korespondentov inozemskih poročevalskih agencij, radijskih postaj in velikih časopisov se je udeležilo tiskovne konference koroških Slovencev. Najprej so prečitali skupno izjavo zastopstva koroških Slovencev, nato sta oba predstavnika odgovarjala na vprašanje novinarjev.

ALI NAJ SLUŽIJO SLOVENSKE RADJSKE ODDAJE ZASTRUP-LJANJU?

Na celovškem radiju ima slovenska sekcija dnevno nekaj minut za oddaje v slovenščini. Teh borih nekaj minut je avstrijska javnost izrabila za gonjo proti koroškim Slovincem in jih javno napadla. To je torej "enakopravnost", ki jo uživajo Slovenci v demokratični (?) Avstriji.

ROŽANSKI DAN S ŠT. JANZU V ROŽU

Pri Tišlarju v Št. Janzu se je zbralo staro in mlado in napolnilo obširno dvorano do zadnjega kotika. Razpravljali so razna aktualna vprašanja koroških Slovencev. Med govorniki so bili dr. Tischler, ki je v svojem klenem in izklesanem govoru orisal položaj koroškega šolstva.

Dr. Vinko Zwitter in zbornični svetnik Janko Janežič sta v svojih referatih nakazala borbo koroških Slovencev nekdanj in danes. Ob zaključku je vsa dvorana zadržala in skupno zapela "Gor čez izaro". S tem rožanskim dnevom so koroški Slovenci pokazali, da jih zlepa ne bodo.

KOROSKI SLOVENCIM ZAHTEVAJO SVOJO JAVNO KMETIJSKO ŠOLO

Zbornični svetnik Janko Janežič je na rožanskem dnevu zahteval enakopravnost slovenske kmetijske šole z nemškimi. Stotisoči in stotisoči šilingov grede za šolanje in modernizacijo nemškega šolstva, medtem ko so za kmetijsko šolo v Tinjah lani naklonili celih tisoč šilingov.

DVOJNA MERA

Na Dunaju obstoja "Terezijanska akademija", kjer obiskuje to šolo 165 dečkov. To so večina sinovi diplomatov, ki služujejo v Avstriji. To šolo seveda vzdržuje avstrijska vlada.

Torej to šolo "nosijo". V slovensko gimnazijo v Celovcu, v kateri pa je 94 koroških dijakov v treh razredih, kar je več kot zadostno število za obstoj šole, pa ne sme hoditi 5 Slovencev in so morali biti odpuščeni iz šole, ker so se višje oblasti bale, da bi oni "nosili" gimnazijo, ki itak brez njih obstoja in uspeva.

DR. MAYRHOFFER — POSLANEC OVP DALEČ OD RESNICE

LUDVIG KRŠKI

JUGOSLAVIJA, EDINSTVENA DRŽAVA NA SVETU

(NADALJEVANJE)

Zamejstvi v Italiji in Avstriji

S tem vprašanjem bi se morali v tem smislu baviti obe zamejstvi, ker le tako bi moglo priti do izprane kritike in tudi do preusmeritve ter končno do jasne linije. Mene zanima ob tej priložnosti le v toliko, kolikor vidim jugoslovanske načrte na tem področju. Sicer razpolagam se s prejetimi informacijami, kaj bi bilo tukaj se vse krivo takega in ne drugačnega stanja.

Jugoslaviji je uspelo razcepiti Slovence tudi izven meja. Kakor ti Slovenci povdarjajo, tega prej niso poznali, kajti strnjeni so bili kot narodna manjšina, da so tako kakor eden branili svoje pravice v državi, kjer so bili. Danes jadrkujejo, da so razcepjeni, da je njihov položaj prav zaradi tega ogrožen in se celo zgolj zaradi umazane politike. Ne morem trditi, da se po svetovnem nazoru ločijo, kajti tudi Titovci so pohlevni katoličani, ker živijo v katoliških državah — pogledajte torej njihovo dvoiličnost — ne ločijo se po ostalih političnih konceptih, ker sami itak ne morejo veliko odločati, ker živijo v državi, kjer druga narodnost, ki je v večini, odloči družbeni razvoj tudi zanje. Ne zanikujem, da ne bi

ogli h skupni harmoniji veliko pripomoči, prav nasprotno. dolžni so to storiti, toda to mora priti iz njih samih in prav to je v tem položaju nemožne. Delili so se torej zato, ker so eni prisegli brez pomisleka na Jugoslavijo, na režim in ne na narod, drugi pa ta režim odklonili na tak način, da se o tem niti ne razgovarjajo, ker mislijo, da se da iti mimo tega in biti še Slovenec. Tako zadržanje imajo predvsem v Avstriji. V Italiji je nekako boljše.

Titovci, kakor jim pravijo, se dajo podpirati iz Jugoslavije. Gradijo z njihovo pomočjo zadrage, vodstvo kmetijske šole je pod močnim finančnim in idejnim vplivom. Sam njihov čopis visi nekje v zraku in njihovi sodelavci prav tako. Zlastno, neznajčno za te ljudi je dejstvo, da ne poznajo matične dežele, čeprav jo imajo prav oni tako mnogokrat priliko obiskati. Ker imajo priliko in ugodnosti, so zato dolžni dejstva potvarjati. Zlastno karikature! Za njih smo mi, ki še danes emigriramo, izdajalci, sinovi narodna, ki njega nismo vredni. O tem nam bo bodočnost jasno odgovorila, bodimo brez skrbi!

Na šoli v Podravljah sem imel priliko slišati lepo izjavo v diskusiji: "Mi vemo, da je koroški narod veren. Pridobiti ga moremo le, če s svojim delom ne nasprotujemo običajem. Zaradi tega smo se trudili, da bi tudi v našo šolo hodil duhovnik. To nam do danes ni uspelo."

Tako vidimo, se širi tudi za mejo jugoslovanska ideologija. Taktika je povsem različna. Trudijo se, da bi imeli duhovnika v šoli, ki je namenjena za prevzgojo v jugoslovanskem duhu, zato je bila tudi zgrajena, v to šolo so si ti ljudje drznili obegiti križ, ko je vse njihovo življenje in načrti, ki jih prav tukaj kujejo, nesramno plivejo v križanega. Toda oni so ga obesili, da priprav

Eisenhowerjev program

V začetku januarja je predsednik Eisenhower očrtal delovni načrt za bodočnost, ki obsega v kratkih potezah:

Obramba:

Več povdarke na izstrelke, pospešitev v proizvodnji in preizkušanju novega oročja, večja kontrola vlade nad vojaštvom, več enotnosti in koordinacije v vojski, izboljšanje alarmne službe za primer napadov iz zraka, več vojnih ladij na atomski pogon.

Notranja politika:

Vlada bo trošila še več kot doslej, zato ne bo mogla znižati davkov. Prizadevala si bo za izravnano predračun. V štirih letih bo izdala eno milijardo dolarjev za vzgojo in raziskovanje. V naslednjih 6 mesecih bo vlada izdala nad eno milijardo za izredne varnostne ukrepe.

Zunanja politika:

Gospodarska pomoč ZDA bo še naprej tekmovala s svojetsko gospodarsko ofenzivo. ZDA bodo izmenjavale znanstvene in tehnične informacije s prijateljskimi drža-

Dobro bi bilo, ko bi ta gospodskel na Južno Tirolsko in se potem ob povratku zgasil na Južnem Koroškem. Potem se naj vpraša, kje so dvojezične napisne table, ki dičijo vse južnotirolske kraje v nemškem in italijanskem jeziku, dočim so na Koroškem potem, ko je državna pogodba stopila v veljavo, "neznani storilec" odstranili tiste redko seane slovenske napise iz prejšnjih časov, ko kot jo imata slovenski in hrvaška manjšina v Avstriji."

vami. Petletno podaljšanje zakona o medsebojni trgovini, prizadevanje za končanje oboroževalne tekme ter ponudba Sovjetom, da sodelujejo v posebnem programu: Znanost v službi miru.

Novice iz Štajerske

• **Novi kanonik lavantske škofije.** Zaradi borezni in starostne oslabelosti stolnega župnika msgr. Umeka je bil imenovan na njegovo mesto nekdanji ravnatelj Cirilove tiskarne preč. g. Franc Hrastelj.

• **Smrtina kosa.** V Studencih pri Mariboru je umrl 21. decembra vpokojeni uradnik državnih železnic g. Franc Sušteršič v starosti 67 let. Pokojnik zapušča ženo Ivanjo v Chicagu sina Franceta, ki je stavec v benediktinski tiskarni, v Clevelandu pa dr. Staneta Sušteršiča. Zaluhočim naše sožalje!

Novice

• **V ZDA je predanih alkohol nad 2 milijona delovnih oseb.** Lani so izgubili 1,013,000,000 delovnih ur zaradi izostankov. Mnogo velikih podjetij je začelo s posebnim programom, da pomagajo kroničnim pijancem, da se otresejo te oblike sodobnega suženjstva.

• **Znanstveniki trdijo.** General Electric so pokazali na zasedanju Ameriškega društva za napredek znanosti aparat, ki spremeni 9% toplotne energije neposredno v električno. Znanstveniki upajo, da jim bo uspelo izboljšati razmerje na 30%, kar bi bilo velikega pomena tudi za vsakdanje življenje.

NAPREDEK ZDA V ZADNJIH 10 LETIH

V letih 1947 — 1957 so prebivalci ZDA izdali

za hrano in tobak	\$713,000,000,000.—
za obleko in okraske	243,000,000,000.—
za osebno nego	27,000,000,000.—
za hiše	244,000,000,000.—
za oskrbo hiš	290,000,000,000.—
za zdravniško oskrbo	103,000,000,000.—
za osebne zadeve	95,000,000,000.—
za prevoz	238,000,000,000.—
za zabavo	113,000,000,000.—
za zasebno vzgojo in raziskovanje	26,000,000,000.—
za vero in dobrodelnost	23,000,000,000.—
za potovanje v tujino	16,000,000,000.—

Ameriške družine so kupile v istem obdobju: 11 milijonov hiš, 54 milijonov novih avtomobilov, 42 milijonov hladilnikov, 38 milijonov pralnih strojev, 6 milijonov sušilnic perila, 9 milijonov hišnih ledenic, 14 milijonov motornih kosilcev trave, 32 milijonov sesalcev prahu, 6 milijonov sobnih regulatorjev zraka, 2 milijona avtomatičnih umivalnikov posode, 39 milijonov električnih grelec kruha, 22 milijonov avtomatičnih mešalcev hrane, 32 milijonov električnih brivskih aparatov, 10 milijonov električnih odevi, 94 milijonov radijev in 50 milijonov televizijskih aparatov.

V tem času se je rodilo 39 milijonov otrok, 12,3 milijona mladine je doseglo srednješolsko diplomu, 3,2 milijonov pa diplomu na kakšnem kolegiju.

Kljub vsemu temu so v teh desetih letih prihranili 160,000,000,000\$ in plačali okrog 290,000,000,000\$ osebnega davka.

ker bi odpadla vmesna pot segregiranja pare, ki potem žene generacije.

• **Francoski acto Dauphine hitro osvoja trg v ZDA in je v 11 državah** že presegel prodajo Volkswagena. Tovarna Renault v Franciji je ena najbolj modernih v Franciji in ima dobre pogoje za delavce. L. 1956 je od dobička razdelila delavcem kot njih delež 2,100,000\$.

Renault je bilo prvo podjetje v Franciji, ki je dovolilo delavcem tritedenski plačani dopust. Plače se dvignejo letno za 4%. Kljub temu, da so v zadnjih treh letih izdatki za delo narasli za 12%, se cena avtov ni zvišala.

• **V začetku januarja je obhajal ravnatelj Volkswagena Heinz Nordhoff desetletnico,** odkar vodi tovarno. Istočasno so obhajali tudi rekord v proizvodnji: izdelali so 2,000,000 avtov.

• **Pred katedralo Notre Dame v Parizu** so letos prvič v njeni 800 letni zgodovini postavili božično drevo.

• **"Akademija štiridesetih", italijanska akademija znanosti,** je izbrala za člana p. Avgustina Gemellija, O.F.M., ki je rektor katoliškega vseučilišča Sreca Jezusovega v Milanu.

• **ZDA so štete 1. januarja 1958 172,8 milijonov prebivalcev.** Zenski je bilo za poldrugi milijon več kot moških.

• **31. decembra 1957 je začela teči prva nafta iz Sahare** po 110 milijah ovi do Sredozemskega morja. Francozi upajo, da bodo dobivali čez dve leti 10 milijonov ton nafte — polovico sedanje domače potrošnje.

• **Posebna komisija 20 vodilnih vzgojiteljev v ZDA** je priporočala, naj zvišajo javne in zasebne ustanove izdatke za vzgojo od 15 na 30 milijard letno. Ugotovila je, da bi bilo treba izboljšati kvaliteto učiteljev, izslediti nadarjene učence kar se da zgodaj, izboljšati plače in družbeni ugled učiteljev.

• **Letno zborovanje Ameriškega društva** za napredek znanosti je ugotovilo, da izhajajo nadarjeni otroci večinoma iz družin delavcev in spodnjega sloja uradništva.

• **Kadilci v ZDA so pognali v zrak v 1. 1957 441 milijard dolarjev,** do bili pa so kljub temu manj tobaka. Pred petimi leti so namreč naredili iz enega funta tobaka 325 cigaret, lani pa kar 360 cigaret.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Za SNZ, predsednik: Dr. A. Kuk. Za uredniški odbor: Dr. R. Čujes. Tehnična stran in oglaš: V. Mauko. Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$, za Argentino 20. pezo, za Brazilijo 50 kruzairov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. L., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

PRIJATELJ DRUŽINSKEGA PRORAČUNA..

Kvalitetno blago za vso družino

Penmans

PENMANOVO SPODNJE PERILO in nogavice imajo vse, kar govori v vaš prid, vključno ceno, ki si jo želite. Narejene so v slogu, ki zadovolji okus vsakogar v družini — moč in kvaliteta materijala sta taka, kot jo zahtevajo posebni slučaj in prav to je rodilo trajno in povečano povpraševanje skrbnih kupcev v času 89 let naše izdelave spodnjega perila in nogavic za kanadske družine.

Lahko spodnje perilo

T-Majice

"71" spodnje perilo

Kratke Hlačke in majica

Delavske nogavice

Sportne nogavice

Stegnive nogavice

Bobby nogavice

Stegnive Co-ed športne nogavice

Penmans
Ženske majice
Majhne, Srednje, Velike

Penmans
Ženske elastične
spodnje hlače

Penmans
Dekliške majice
za 8-16 let stare

Penmans
Dekliške hlačke
in majice za 2-6 let stare

Penmans
Otroško spodnje
perilo za
3-6-9 mesečne
in 1-2 let stare

Penmans
"95" spodnje perilo

Penmans
Za uredniški odbor: Dr. R. Čujes. Tehnična stran in oglaš: V. Mauko.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$, za Argentino 20. pezo, za Brazilijo 50 kruzairov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. L., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

(NADALJEVANJE PRIHODNJE)